

KIRKEGÅRDEN

Januar 2011

31. årgang

1

HTF finder altid en løsning

Vores store produktprogram sikrer altid den rigtige løsning til den rigtige pris. Ring til Danmarks største leverandør af køretøjer til kirkegårde, både når det gælder salg, service og reservedele.

MINILAST - en HTF klassiker

Minilast er et sikkert og stabilt produkt, som med de mange udbygningsmuligheder kan bruges til mange forskellige opgaver. Fås med enten el, benzin eller diesel motor.

NYHED

EVO - nyt tiltag fra HTF

48V el motor som udnytter batterierne optimalt. Evo bærer op til 1400 kg nyttelast og har en rækkevidde på op til 100 km på én opladning.

Stort udvalg - Transporter - Løvsuger - Redskabsbærer Ring og forhør!

Løvsuger MK6

Superstærk løvsuger løsning, også når pladsen bliver trang. Top effektivt filtersystem sikrer et godt og sundt arbejdsmiljø.

Farmertruck

En robust og stærk maskine. 500 kg nyttelast. Hastighed ca. 15 km/t. El eller benzin motor.

Landsdækkende salg og service

Ring efter uforpligtende konsulentbesøg eller kontakt en af vore salgskonsulenter for rådgivning.

Fyn/Sjælland: Christian Nissen: 40 34 54 66

Jylland: NY konsulent Morten A. Dysted: 20 92 97 10

HTF A/S
Virkelyst 66
Gjellerup
DK-7400 Herning

www.htf-as.dk
Phone +45 97 11 64 66
Fax +45 97 11 90 54
htf@htf-as.dk

INDHOLD

s. 04	En epoke er slut – og en ny begynder
s. 06	Kirkegårdsdrift i et økonomisk perspektiv
s. 10	Krematoriebranchen på skrump
s. 14	Fælleskrematoriet Sjælland og Lolland-Falster I/S
s. 16	Prisstigninger på Kirkegårdene
s. 18	Eftersyn af tekniske hjælpemidler
s. 21	Assistens Kirkegårds 250-års jubilæum
s. 22	Samarbejdets ædle kunst
s. 24	Profil - Lene Halkjær Jensen
s. 26	Teaterforestillinger på Svendborg assistens – kirkegård.
s. 28	Stillingsopslag
s. 30	Kalender
s. 32	Kort nyt
s. 35	Kirkegårdskonferencen fylder 7 år
s. 36	Den nye redaktion

FORSIDE

Silkehalen er en af vore smukkeste vintergæster. Den yngler i Nordskandinavien, hvor dens føde hele sommeren består af insekter. Om vinteren lever den af frugt og bær. Især Cotoneaster og Rønnebær er den glad for. Fuglen er indrettet med en overdimensioneret lever, så den kan tåle de store mængder alkohol, som bærrerne indeholder, uden at blive beruset.

Da Cotoneaster er ét af de foretrukne bær, optræder den ofte i store flokke på vore kirkegårde om efteråret. Dens stemme lyder som små ringende sølvklokker. Billedet er fra Vestervig kirkegård i Thy.

Tekst og foto: Elly Hansen (iegranlyst@mail.dk)

REDAKTION

Redaktør:

Lene Halkjær Jensen,
Humlebæk Kirkegård
Tlf. 2624 7228 – Fax 4919 1142
E-mail: lene.bladet@mail.dk

Jens Dejgaard Jensen,
Silkeborg Kirkegårde og Krematorium
Tlf. 2393 9300
E-mail: jdj@hvejsel.eu

Sekretariat:

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere
Hørsholm Kirkegård
Tlf. 4586 0584 – Fax 4586 4157
E-mail: kontor@danskekirkegaarde.dk

Redaktion:

Jens Zorn Thorsen,
Vejle Kirker og Kirkegårde
E-mail: jeztho@gmail.dk

Jørn Skov
Tønder Kirkegård
E-mail: tonder-kirkegaard@mail.tele.dk

Layout og tryk:

Jello ApS
Tlf. 3145 0050
E-mail: da@jello.dk

Tommy Christensen,
Svendborg Kirkegårde og Krematorium
E-mail: tc@svendborg-kirkegaarde.dk

Asger Christensen,
Hørsholm Kirkegård
E-mail: asger@hoersholmkirkegaard.dk

Redaktionelt stof og annoncer til 'KIRKEGÅRDEN' NR. 2, 2011 sendes til lene.bladet@mail.dk senest d. 10. februar 2011
Artiklernes indhold er ikke nødvendigvis et udtryk for Redaktionens, FDK's eller DKL's holdning.

EN EPOKE ER SLUT – OG EN NY BEGYNDER...

Du sidder nu med det 1. nummer af 'KIRKEGÅRDEN' årgang 2011. Bladet har fået et nyt layout og der er kommet et nyt hold bag udgivelsen af bladet.

Lene Halkjær Jensen – lene.bladet@mail.dk

Birgitte Foghmoes har – efter 30 år på posten – valgt at stoppe som redaktør af bladet Kirkegården. Gennem årene er det blevet til i alt 210 spændende og læseværdige udgivelser fra Birgittes hånd. Herfra skal lyde en stor tak til især Birgitte, men også til Claes Foghmoes og Åse Larsen fra Næstved Kirkegårde for deres bidrag til, at der er udkommet et blad med gode og informationsrige artikler, samt for arbejdet med at styre annoncerne fra vore mange leverandører.

Fremover vil bladet blive udgivet af FDK og DKL i fællesskab og det hidtidige ApS 'KIRKEGÅRDEN' er blevet nedlagt.

Birgitte har lagt et kæmpe arbejde i bladudgivelsen og der er ingen, der har næret nogen illusioner om, at et enkelt menneske alene kunne løfte den opgave efter hende... Det er derfor en gruppe af kirkegårdsledere og assistenter, der fremover vil være ansvarlige for at levere indhold til bladet.

Som ny redaktør er ansat Lene Halkjær Jensen fra Humlebæk Kirkegård. I redaktionsgruppen er ansat Jens Zorn Thorsen fra Vejle Kirkegårde, Tommy Christensen fra Svendborg Kirkegård, Jens Dejgaard Jensen fra Silkeborg Kirkegård, Asger Christensen fra Hørsholm Kirkegård og Jørn Skov fra Tønder Kirkegård. De administrative opgaver vil blive varetaget af FDK's sekretariat på Hørsholm Kirkegård. Geografisk repræsenterer redaktionen de fleste landsdele, hvilket forhåbentlig vil blive afspejlet i bladets indhold fremover.

Det er redaktionens mål fortsat at levere et trykt blad med fagligt relevante artikler, omtale af begge foreningers aktiviteter og information om ny lovgivning indenfor kirkegårds- og krematorie-området.

Redaktionen ønsker at bladet skal indeholde artikler om alle de forskellige ting, der sker rundt om på de danske kirkegårde. Som et led i den strategi, vil vi i hvert nummer fremover bringe en profil af en kollega og dennes kirkegård. Her har man mulighed for at fortælle om sig selv, sin kirkegård og noget af det man "brænder" for. Med en helt usædvanlig beskedenhed, vil vi starte serien med en række profiler af redaktionens egne medlemmer.

Vi vil gerne opfordre alle bladets læsere til at indsende artikler om både stort og småt – det kan omhandle alt fra en fin lille detalje på kirkegården, et godt hjælpemiddel i hverdagen til en beskrivelse af et godt samarbejde eller indtryk fra et kursus, man har været på. Man er også meget velkommen til at kontakte en af redaktionens medlemmer, hvis man har ideer og forslag til en artikel, men ikke selv ønsker at skrive den.

Så vidt det er muligt, vil alle artikler blive forsynet med forfatterens navn og mailadresse. Hvis man har kommentarer til en artikel eller ønsker en uddybende forklaring, vil det være muligt at kontakte forfatteren direkte. Dermed håber vi på at få mere respons på de artikler, der bliver bragt i bladet og herigennem få bladet til at afspejle, hvad der "rører sig" rundt om i landet.

Bestyrelserne for FDK og DKL samt redaktionen, håber at I alle vil tage godt imod den nye udgave af tidsskriftet 'KIRKEGÅRDEN' og at I vil bidrage til, at det fortsat kan være et spændende og aktuelt blad for den brede skare af læsere med tilknytning til danske kirkegårde og krematorier.

Vilvorde • Vejen til en grøn fremtid

Roskilde Tekniske Skole • Akademiet for grønne uddannelser

2011

Kirkegårde

		Dage	Start	Slut	Sted	Niveau
42306	Anlæg i betonsten, lige linier	15 dage	03-01-2011	21-01-2011	VILVORDE	1
42383	Betjening og vedligeholdelse af motorkædesave	5 dage	03-01-2011	07-01-2011	RINGSTED	0
42305	Træer og buske om vinteren, besk. og plejep.	20 dage	06-01-2011	02-02-2011	VILVORDE	4
42302	Betjening og vedligeholdelse af mindre gartnermask	10 dage	10-01-2011	21-01-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
44276	Etablering af mindre anlæg med fliser og planter	20 dage	10-01-2011	04-02-2011	VILVORDE	0
45728	Planteliv, økologi og miljølære	15 dage	17-01-2011	04-02-2011	VILVORDE	1
40757	Kirkegårdens planter, stedegrønne planter	3 dage	18-01-2011	20-01-2011	VILVORDE	2
40837	Sprøjtetifikat, opfølgingskursus	1 dag	18-01-2011	18-01-2011	VILVORDE	3
42383	Betjening og vedligeholdelse af motorkædesave	5 dage	24-01-2011	28-01-2011	RINGSTED	0
40824	Brandforanstaltning ved ukrudtsbrænding	1 dag	26-01-2011	26-01-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
42307	Anlæg i betonsten, buede linier	15 dage	31-01-2011	18-02-2011	VILVORDE	2
42309	Betjening og vedligeh. af større gartnermaskiner	10 dage	31-01-2011	11-02-2011	LEDREBORG ALLÉ	1
43488	Betjening af personlift	2 dage	31-01-2011	01-02-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
40837	Sprøjtetifikat, opfølgingskursus	1 dag	01-02-2011	01-02-2011	VILVORDE	3
42389	Plantebeskyttelse i gartneri, sprøjtetifikat	10 dage	07-02-2011	18-02-2011	VILVORDE	2
40837	Sprøjtetifikat, opfølgingskursus	1 dag	15-02-2011	15-02-2011	VILVORDE	3
42302	Betjening og vedligeholdelse af mindre gartnermask	10 dage	21-02-2011	04-03-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
42383	Betjening og vedligeholdelse af motorkædesave	5 dage	21-02-2011	25-02-2011	RINGSTED	0
44272	Design af grønne anlæg	10 dage	21-02-2011	04-03-2011	VILVORDE	5
44491	Betjening af rendegravere	5 dage	21-02-2011	25-02-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
40824	Brandforanstaltning ved ukrudtsbrænding	1 dag	23-02-2011	23-02-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
42384	Anlæg i beton-, natursten og træ	15 dage	28-02-2011	18-03-2011	VILVORDE	3
43488	Betjening af personlift	2 dage	28-02-2011	01-03-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
40837	Sprøjtetifikat, opfølgingskursus	1 dag	01-03-2011	01-03-2011	VILVORDE	3
42389	Plantebeskyttelse i gartneri, sprøjtetifikat	10 dage	07-03-2011	18-03-2011	VILVORDE	2
44273	Opmåling og tegning af mindre grønne anlæg	5 dage	07-03-2011	11-03-2011	VILVORDE	3
42309	Betjening og vedligeh. af større gartnermaskiner	10 dage	14-03-2011	25-03-2011	LEDREBORG ALLÉ	1
42338	Pleje af grønne områder	10 dage	14-03-2011	25-03-2011	VILVORDE	0
42340	Etablering og pleje af kirkegårdsanlæg	15 dage	14-03-2011	01-04-2011	VILVORDE	2
40837	Sprøjtetifikat, opfølgingskursus	1 dag	15-03-2011	15-03-2011	VILVORDE	3
42383	Betjening og vedligeholdelse af motorkædesave	5 dage	21-03-2011	25-03-2011	RINGSTED	0
44276	Etablering af mindre anlæg med fliser og planter	20 dage	21-03-2011	08-04-2011	VILVORDE	0
40824	Brandforanstaltning ved ukrudtsbrænding	1 dag	23-03-2011	23-03-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
40761	Etablering af gravsted	3 dage	28-03-2011	30-03-2011	VILVORDE	2
42316	Plantevækst og etablering af grønne anlæg	15 dage	28-03-2011	15-04-2011	VILVORDE	2
42318	Miljø- og biologiske forhold i grønne anlæg	10 dage	28-03-2011	08-04-2011	VILVORDE	5
43488	Betjening af personlift	2 dage	28-03-2011	29-03-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
45728	Planteliv, økologi og miljølære	15 dage	28-03-2011	15-04-2011	VILVORDE	1
40837	Sprøjtetifikat, opfølgingskursus	1 dag	29-03-2011	29-03-2011	VILVORDE	3
42302	Betjening og vedligeholdelse af mindre gartnermask	10 dage	04-04-2011	15-04-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
40763	Pleje og pasning af kirkegårdens arealer	5 dage	11-04-2011	15-04-2011	VILVORDE	2
42383	Betjening og vedligeholdelse af motorkædesave	5 dage	11-04-2011	15-04-2011	RINGSTED	0
44491	Betjening af rendegravere	5 dage	11-04-2011	15-04-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
40824	Brandforanstaltning ved ukrudtsbrænding	1 dag	13-04-2011	13-04-2011	LEDREBORG ALLÉ	0
40758	Kirkegårdens planter, stauder og udplantningsplant	3 dage	26-04-2011	28-04-2011	VILVORDE	2

Hvis du ønsker information, kursusprogram for 2011 eller at tilmelde dig et eller flere kurser kan du henvende dig på følgende måder:

- **Daglig leder AMU:** Claus Egede Cornelius, telefon 24 28 80 30, man. - tors. 8.30-11.30.
- **Uddannelsessekretær:** Tove Sørensen, telefon 46 300 400, man. - tors. 8.30-11.30.
- **Uddannelses- og erhvervsvejledere:** Inger, Jonas og Andreas kan kontaktes på telefon 46 300 400, man. - fre. 8.30-11.30 hvis du vil vide mere.

Tilmelding:

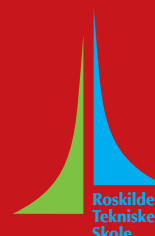
Tilmeld dig direkte på www.rts.dk eller www.efteruddannelse.dk.

Kursusgebyr og minimumsantal:

116 kr. pr. kursusdag. 11 kursister, kursisterne optages i rækkefølgen tilmeldingerne indgår.

Roskilde Tekniske Skole • Vilvorde

Køgevej 172 • Postboks 132 • 4000 Roskilde
Telefon 46 300 400 • E-mail: rts@rts.dk

Roskilde
Tekniske
Skole

KIRKEGÅRDSDRIFT I ET ØKONOMISK PERSPEKTIV

Folkekirkens kirkegårde har gennem de seneste 5 år fået nogle værktøjer til at reducere udgifterne ved driften og samtidigt opnå omkostningsbestemte takster for de ydelser, som kirkegårdene kan tilbyde borgerne.

Klaus Frederiksen (klaus@garnisonskirkegaard.dk), Formand for FDK

Med de skærpede krav til takstberegninger er det FDK's vurdering, at der kan opnås en indtægtsdækning på 45-55% af de faktiske udgifter til kirkegårdsdrift. For mange gravstedsejere vil det medføre en øget udgift til f.eks. renholdelse af gravstedet.

Fra 2006 har der været fokus på kirkegårdenes struktur og økonomi. Den grønne betænkning 1491 fra 2007 viste et netto underskud i 2005 ved folkekirkens kirkegårde på 831 mio. kr., og indtægter på 35% eller 455 mio. kr. af de samlede udgifter på 1286 mio. kr.

Som en konsekvens af udgiftsniveauets størrelse og en lav indtægtsdækning blev der iværksat flere tiltag, som skulle være med til at forbedre kirkegårdenes økonomi. Hensigten var, at der fremover skulle bruges færre ligningsmidler til kirkegårde og flere midler til kirken.

Med udgangspunkt i betænkning 1491/2007 vil følgende områder blive omtalt set fra Foreningen af Danske Kirkegårdslederes (FDK) synspunkt:

1. Kirkegårdstakster
2. Driftsstyring på kirkegårde
3. Samarbejde om drift og administration
4. Kirkegårdsbestyrelser og fremtidens kirkegårdsdrift.

1. Kirkegårdstakster.

Med en indtægtsdækning på landsplan på 35% ved folkekirkens kirkegårde er der mulighed for at forøge indtæg-

For den professionelle bruger

Knækstyrede CATMAN handy transporter - runder alle hjørner

* Hydrostatisk drift * Servostyring * Bredde kun 80 cm * Drejelad med hydraulisk tip - ladmål 125x80 cm * Praktisk skifteladssystem for jordkasser løvsuger, løvcontainer eller andre ladtyper.

Skifteladsløvsuger på CATMAN transporter.

CATMAN løvsuger i lift med 0,5 m3 container.

CATMAN løvsuger på trailer med 0,5m3 container

Mobil løvsuger, hydrostatisk fremdrift.

Løvsuger for traktordrift.

Montering på bagsmæk.

For bugsering.

Bredsugestuds med omskifter - hurtigskift fra slange til bredsug.

Effektiv løvsugning er CATMAN's speciale - Alle løvsugere har knive til findeling af opsuget materiale.

ØKO river, bugseret, i lift eller i trepunktsophæng.

Ukrudtsrive justerbar i bredde.

Fabrikation: **J.N.Jensen & Sønner ApS**
6534 Agerskov - Tel. 74833108
www.catman.dk

CATMAN har de optimale løsninger

terne ved kirkegårdsdrift. FDK har i samarbejde med Kirkeministeriet udarbejdet skemaer til takstberegning, der kan anvendes til at beregne de faktiske omkostninger ved de enkelte ydelser på kirkegårdene f.eks. hvad koster det at erhverve et gravsted, hvad koster en begravelse, grandækning m.v. Lovgivningen er samtidigt blevet skærpet på området, så det fremover er provstiudvalget, der har ansvaret for beregning af taksterne og efterfølgende sikre at taksterne bliver ajourførte.

Med baggrund i større kirkegårdsforvaltningers indtjening samt de skærpede krav til takstberegninger er det FDK's vurdering, at der kan opnås en indtægtsdækning på 45-55% af de faktiske udgifter. Når indtægterne ikke skønnes at kunne komme højere op, så skyldes det den omstændighed, at hovedparten af indtjeningen skal komme fra gravstedsarealer, som kun udgør ca. 25% af det samlede kirkegårdsareal ifølge rapporten fra Skov & Landskab: "Driftsstyring på kirkegårde – nøgletal til belysning af kirkegårdenes forvaltning"

I kraft af at der opkræves betaling for de gravstedsarealer som kirkegårdene passer, forventes de altid at have et højt plejeniveau. Det øvrige kirkegårdsanlæg; parkarealer m.m. forventes plejet på samme, høje niveau som gravstedsarealer.

2. Driftsstyring på kirkegårde.

Siden 2007 har Foreningen af Danske kirkegårdsledere i samarbejde med Kirkeministeriet og Skov & Landskab deltaget i et projekt om driftsstyring på kirkegårde. I 2008 blev første del af projektet om nøgletal udgivet. Rapporten fokuserer på arealer, arbejdsopgaver og

økonomi og viser bl.a., at de kirkegårde som deltog i projektet havde et stort ressourceforbrug, hovedsageligt til lønudgifter. Rapporten viser samtidigt at ca. 75% af kirkegårdenes areal er parkarealer; m.m., medens kun ca. 25% er gravstedsarealer.

Når problemstillingen om kirkegårde er til debat, så fokuseres der på det høje plejeniveau, som findes på kirkegårdene. Kirkegårdenes dilemma i forhold til andre grønne forvaltninger vi sammenlignes med er den omstændighed, at der opkræves takster for de gravstedsarealer, som kirkegårdene passer. Det betyder helt konkret, at gravstedsarealerne altid forventes at have et højt plejeniveau. Det øvrige kirkegårdsanlæg; Parkarealer m.m. forventes plejet på samme niveau som gravstedsarealer.

Muligheden for at give et kirkegårdsanlæg forskellige plejeudtryk var derfor udgangspunktet for næste del af projektet, hvor det fine "Haveudtryk", der i dag kendetegner vore kirkegårde vil være muligt at ændre, så områder på kirkegårdene kan få et "Parkudtryk" eller et "Naturudtryk".

I 2010 kom rapporten "Kvalitetsbeskrivelser for kirkegårde", der giver menighedsråd og kirkegårdsforvaltning mulighed for at vælge de forskellige plejeudtryk ved deres kirkegårde og derved være med til selv at regulere udgifterne til kirkegårdsdrift. Rapporten er således et redskab til en dialog mellem menighedsråd og medarbejdere om ressourceforbruget, når de sammen skal beskrive mål og tilstandskrav for kirkegårdsanlæg og drift og efterfølgende udarbejde plejeplaner.

Plejeplaner skal ses som et led i den samlede driftsstyring af kirkegården og som sammen med kort og arealregistrering, registrering af tid og økonomi vil kunne give et overblik over hvad de enkelte ydelser koster f.eks. Hvad koster 1 m² græs som prydblåne, græsplåne, slået græs eller som naturgræs. En registrering af tidsforbruget vil vise hvilke arbejdsopgaver medarbejderen udfører, så der kan dokumenteres en fordeling mellem kirkegård, kirke, kapel, sognegård og præstegårdshave m.m. Disse oplysninger vil også kunne benyttes ved Kirkeministeriets nye budgetlægning som en økonomisk fordelingsnøgle.

FDK har med stor interesse deltaget i projektet, som kan være med til at synliggøre sammenhænge mellem kvalitet og ressourceforbrug ved driften af kirkegårde. Plejeplaner vil efterfølgende kunne danne baggrund

for udlicitering af driften af kirkegårde til private. Et samarbejde med en anlægsgartner eller entreprenør om specifikke opgaver som f.eks. klipning af hæk kan være med til at begrænse personaleforbruget på kirkegårdene.

En anden måde at reducere udgifterne til kirkegårdsdrift er gennem samarbejde mellem kirkegårde, hvor medarbejdere kan flyttes efter behov for arbejdskraft, og hvor fællesindkøb kan give stordriftsfordele.

3. Samarbejde mellem menighedsråd om drift og administration af kirkegårde.

Der har gennem en årrække fungeret et samarbejde mellem menighedsråd om drift af kirkegårde. FDK har kun erfaringerne fra samarbejdet mellem store og små kirkegårde, men et samarbejde kan også med fordel foregå mellem mindre kirkegårde.

I Kirkeministeriets "Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende kirkegårdenes økonomi" fra 2007 er forskellige samarbejdsmodeller omtalt; bl.a. Entreprenørmodellen, hvor større kirkegårde indgår aftaler med mindre kirkegårde om at forestå driften af disse. Fordelene ved en sådan samarbejdsaftale er stordriftsfordele gennem en mere rationel og effektiv udnyttelse af medarbejdere og maskiner, hvorved der kan spares på ligningsmidlerne. Ved denne model ligger kompetencen fortsat hos det ejende menighedsråd, så hvis menighedsrådet ikke er tilfreds med det arbejde der udføres, kan de vælge igen at ansætte deres eget personale eller få arbejdet udført af en anlægsgartner.

FDK skønner at fremtidens kirkegårdsdrift vil foregå via samarbejdsmodeller, hvor der både samarbejdes om drift og administration. Ved at både udgifter og indtægter styres fra centralt hold, kan der opnås væsentlige besparelser af ligningsmidler til kirkegårdene.

4 Kirkegårdsbestyrelser og fremtidens kirkegårdsdrift.

Den mest effektive samarbejdsmodel ville være en bestyrelsesmodel, hvor bestyrelsen har et selvstændigt budget- og regnskabsansvar over for provstiudvalget. Denne mulighed blev desværre fjernet, da lovgivningen i forbindelse med betænkning 1491 præciserede, at det fra 2011 skal være de ejende menighedsråd, der er budget- og regnskabsansvarlige over for provstiudvalget.

En samarbejdsmodel omkring en bestyrelse vil fortsat være en mulighed, enten hvor menighedsrådene kon-

soliderer kirkegårdsdriften ind i de deltagende kirkekassers budget og regnskab efter en på forhånd aftalt fordelingsnøgle, eller de kan lade det samlede kirkegårdsregnskab være en del af et af de deltagende kirkekassers budget og regnskab.

Samarbejder alle menighedsråd i et sogn om kirkegårdsdrift, vil det være muligt at opnå den mest effektive drift. Den daglige drift skal nødvendigvis ikke styres fra centralt hold, men foregå mellem 3-5 kirkegårde, der ligger i nærheden af hinanden. Den overordnede strategi udstikkes af en bestyrelse, der kan bestå af medlemmer fra de enkelte menighedsråd evt. med medlemmer fra provstiudvalget. Herved opnås en kirkegårdsdrift, hvor indtægter og udgifter kan hænge sammen med de overordnede mål, som menighedsrådene i samarbejde med provstiudvalget har besluttet skal være gældende for ligningsområdets begravelsesvæsen.

Som det kan læses af ovenstående er FDK overvejende positivt indstillet overfor de lovgivningsmæssige ændringer, som er blevet resultatet af den grønne betænkning 1491. FDK har forståelse for de økonomiske ændringer, som er nødvendige for at kunne sikre folkekirkens fremtid.

Når FDK er gået aktivt ind i arbejdet med modeller til at øge indtægterne og gennem driftsstyring at reducere udgifterne, så er det for at sikre, at der også i fremtiden vil være de nødvendige midler til kirkegårdsdrift. Vi er opmærksom på at hele denne proces, som blev sat i gang med betænkning 1491, var for at skaffe flere midler til det kirkelige arbejde. I dag må vi nok konstatere, at hele processen har været nødvendig for folkekirken af hensyn til den økonomiske nedgang, vi har været igennem siden 2007.

Driftsstyring har fokus på økonomi og effektivitet. Kirkegårds-kulturen har fokus på udvikling og bevaring. Fremtiden vil vise om den proces, der er sat i gang, vil tage de nødvendige hensyn til de helt unikke kulturhistoriske og landskabelige værdier, som vi har på vore kirkegårde.

Til slut vil jeg på vegne af Foreningen af Danske kirkegårdsleders bestyrelse ønske alle et rigtig godt nytår med et ønske om at vi i det nye år får tid til at arbejde med alle de nye tiltag.

Godt Nytår !!!

KREMATORIEBRANCHEN PÅ SKRUMP

Nye miljøkrav medfører nedlæggelse af krematorier i Danmark

Ernst Jensen (ernst.jensen@dkl.dk), Fagkonsulent for DKL

Miljøstyrelsen udsendte i december 2007 en bekendtgørelse med skærpede krav til emissionen fra krematorier i Danmark. Kravene gik bl.a. på regulering af emissionen af støv og kviksølv, og var ensbetydende med, at der skulle etableres filtre på krematorieovnene, for at disse kunne opfyldes.

Fristen for at opfylde kravene blev ved en aftale mellem Miljøministeriet og Kirkeministeriet fastsat til 1.1.2011. Der blev således givet en frist på 3 år til at få installeret filteranlæggene og opfyldte kravene. Krematoriet i Rønne er undtaget pga. et lille antal kremationer.

Kirkeministeriets arbejdsgruppe

De omfattende investeringer, der var udsigt til, fik allerede i april 2006 Kirkeministeriet til at nedsætte en arbejdsgruppe med formålene, dels at undersøge om der

var overkapacitet på krematorieområdet, og dels at fastlægge en takstpolitik, der kunne afbalancere prisen for en kremering med de store investeringer. Ud over Kirkeministeriet deltog repræsentanter fra Danske Krematoriers Landsforening, Kommunernes Landsforening, Danmarks Provsteforening og Landsforeningen af Menighedsråd i arbejdsgruppen. Udførlig rapport over gruppens overvejelser, beregninger og konklusioner er udsendt af Kirkeministeriet i december 2006.

Arbejdsgruppens konklusioner

Kort beskrevet var konklusionerne, at antallet af krematorier og ovne burde reduceres for at opnå en rimelig økonomisk effektivitet, og at taksten for kremering skulle beregnes ud fra en forudsætning om, at driften af et krematorium økonomisk skal hvile i sig selv uden tilskud af ligningsmidler.

Beregninger viste, at der skulle udføres ca. 1200-1300 kremeringer om året pr. ovn for at driften blev rentabel ud fra de nye kriterier for takstberegning.

Med et årligt antal kremeringer i Danmark på ca. 42.000 blev behovet således vurderet til 32-35 ovne i forhold til de nuværende 43.

Kirkeministeriet har efterfølgende fået gennemført en lovændring, som fastlægger regler for takstberegningen og samarbejde mellem krematorier i interessentskaber eller på anden måde. Samarbejdet kan etableres krematorierne imellem, uanset om de er kommunale eller folkekirkelige.

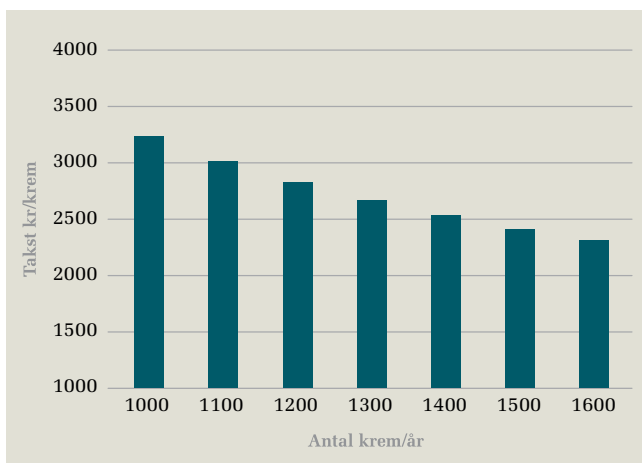
De nye takster for kremering

Reglerne for takstberegning er nærmere beskrevet i cirkulære fra Kirkeministeriet og skal ikke beskrives detaljeret i denne artikel.

Generelt kan dog nævnes, at der vil ske en betydelig stigning som følge af de regler, der er indeholdt for afskrivning af bygninger og maskinudstyr til nyværdi.

Nedenstående graf viser prisen pr. kremering for et krematorium med én ovn.

Takstberegning

Det fremgår, at prisen er stærkt afhængig af det årlige antal kremeringer, hvilket er en konsekvens af de nye regler for afskrivning.

De værdier for bygninger og maskinudstyr, der skal anvendes i takstberegningen er fastlagte i Kirkeministeriets cirkulære, og altså pålagte at anvende. Cirkulæret åbner dog mulighed for, at provstiet kan yde tilskud til medlemmer af folkekirken, og derved understøtte krematoriedrift.

Sammenlægning af krematorier

Muligheden for sammenlægning af krematorier vil blive udnyttet på Sjælland og Lolland-Falster. Samtlige krematorier beliggende i Roskilde og Lolland-Falster stifter bliver erstattet af et nyt stort fælleskrematorium i Ringsted med 5-6 ovne.

Det nye fælleskrematorium skal drives under et nydannet interessentskab med navnet Fælleskrematoriet Sjælland og Lolland-Falster I/S. Interessenterne er en række menighedsråd, som i dag ejer de implicerede krematorier.

Planen er, at disse skal stoppe, når det nye fælleskrematorium kan overtage kremeringerne i 2012.

Herefter skal de eksisterende krematorier kun fungere som modtagelse af kister fra de lokale bedemænd, og opbevaring af kister i kølerum, indtil de transporteres til Ringsted.

Transporten af kisterne fra de lokale kølerum til Ringsted skal ske med specialbygget rustvogn med plads til fire kister. Ud over denne markante ændring på Sjælland har der været gjort tilløb til lignende sammenslutninger andre steder. Det har indtil videre ikke ført til konkrete tiltag.

Investeringer i filteranlæg

De krematorier, som fortsætter driften, har i denne tid travlt med at få installeret filtre, så de nye miljøkrav kan opfyldes. Krematorierne i Odense, Bispebjerg og Sundby er allerede forsynet med filtre.

Krematorierne i Hjørring, Aalborg, Randers, Holstebro, Silkeborg, Århus, Horsens, Kolding, Esbjerg, Aabenraa, Svendborg, Hillerød, Frederiksberg, Glostrup og Ballerup er i gang med - eller har installeret filtre. Samlet er der tale om en investering i størrelsesordenen 130-140 mio kr. ekskl. moms.

I Aabenraa erstattes de to eksisterende ovne af én ny, som kan modtage kister i overstørrelse med en bredde op til 1 meter.

Det er ikke alle, der klarer at overholde fristen for overholdelse af miljøkravene (1. januar 2011). Der vil dog formentlig være mulighed for at aftale en begrænset tidsfristforlængelse med de kommunale tilsyn, så der kan fortsættes med kremering indtil filtrene er klar til drift.

Nedlæggelse af krematorier

Nogle krematorier må stoppe, fordi ejerne vurderer, at de ikke har tilstrækkeligt antal kremeringer til at kunne af-

skrive investeringen i filteranlæg. Som billedet tegner sig i øjeblikket er der tale om krematorierne i Struer, Vejle, Lyngby, Gentofte og Gladsaxe. Endvidere nedlægges krematorierne i Holbæk, Roskilde, Helsingør, Slagelse, Næstved, Køge, Nakskov og Nyk. F. når det nye fælleskrematorium tager over i 2012.

Varmeudnyttelse og mindre CO2 udslip

Intet er så galt, at det ikke er godt for noget, siger man jo. Det gælder også her. I forbindelse med filtrering skal røggasserne nedkøles i røggaskølere. Dette giver mulighed for at udnytte overskudsvarmen i fjernvarmeanlæg eller i egne bygninger, og denne mulighed bliver udnyttet næsten 100 %.

Bispebjerg og Kolding har ikke et brugbart fjernvarmenet til rådighed. Varmen bliver udnyttet i egne bygninger ved installation af varmeakkumulatører, som kan opsamle varmen når ovnene er i drift, og afgive varmen over natten og i weekends. En stor del af varmen må dog fortsat sendes gennem kølere til det fri, især i sommerperioden. Alle andre krematorier bliver koblet på fjernvarme anlæg og leverer al overskudsvarmen hertil.

Herved undgås at investere i egne køleanlæg, og salget af varme giver et lille tilskud til driften.

Den samlede udnyttede varmemængde svarer til opvarmning af ca. 500-600 enfamiliehuse.

En anden god ting er, at de nye miljøvilkår tillader en temperatur i ovnenes efterforbrændingskammer på min. 800 oC imod de nugældende 850 oC. Dette reducerer forbruget af gas/olie til ovnene med 15-20 %.

Udnyttelsen af overskudsvarmen og det lavere forbrug af gas/olie skønnes at indebære en besparelse i CO2 udslip på ca. 2000 ton om året.

En ny krematoriestruktur

Ved at gennemføre den nye takstberegning er det lykket Kirkeministeriet at få reduceret antallet af krematorier uden at skulle ud i en egentlig prikkerunde. De almindelige markedsmekanismer og konkurrencevilkår har klaret den sag. Som det tegner sig, bliver antallet af ovne i den nye struktur 33, fordelt med 16 på kommunale - og 17 på folkekirkelige krematorier.

Kortet viser den geografiske placering af de krematorier der fortsætter, og de der forventes nedlagte.

Krematoriepersonalet

Den samlede kapacitet i Danmark bliver ikke alene reduceret som følge af nedlæggelser af krematorier. Installationen af ny teknik i form af filtre, kølere, pumper, reguleringer osv. vil uvægerligt give anledning til flere driftsstop som følge af havarier, reparationer og vedligeholdelse.

Rådighedsfaktoren må forventes at blive reduceret en hel del. Der kan endnu ikke sættes tal på, men hvis den hidtil har været f.eks. 95 % kan man måske gætte på en fremtidig faktor på ca. 90 % eller lavere.

Det enkelte krematorium skal således regne med en udvidelse af drifttiden. Dels for at kompensere for dette, og dels pga. et større antal kremationer pr. ovn, samt flere arbejdsopgaver til de ansatte. Adskillige krematorier vil sandsynligvis være nødsaget til at indføre toholdsdrift. Det samlede antal ansatte på krematorierne vil derfor næppe blive reduceret væsentligt. Der vil til gengæld opstå et yderligere behov for efteruddannelse og træning. Det kan måske vise sig hensigtsmæssigt at ansætte personale med en håndværksmæssig uddannelse, og dermed bedre forudsætninger for at tackle de mange nye tekniske opgaver og problemstillinger.

Krematoriet i Roskilde er et af de krematorier der skal lukke, når det nye fælleskrematorium kan overtage kremationerne i 2012.

FORVENTET ANTAL KREMATORIER OG OVNE I DANMARK I 2012

- Kommunalt drevne anlæg (16 ovne)
- Menighedsrådsdrevne anlæg (17 ovne)
- Nedlagte

FÆLLESKREMATORIET SJÆLLAND OG LOLLAND-FALSTER I/S

Det er en række enkle spørgsmål, der har ført til dannelsen af Fælleskrematoriet Sjælland og Lolland-Falster I/S. Disse enkle spørgsmål har til gengæld haft vidtrækkende konsekvenser.

Torben Hjul Andersen (than@km.dk), Provst og formand for Fælleskrematoriet Sjælland og Lolland-Falster I/S,

Hører krematoriedrift til folkekirkens kerneydelse?

Dette spørgsmål pressede sig på, da det blev tydeligt hvor stor en udgift etableringen af filtre ville blive for det enkelte krematorium. Vi oplever i disse år en faldende kirkeskat og der må prioriteres i folkekirkens midler. Krematoriedrift er en myndighedsopgave, men vi mener ikke, at den hører med til kirkens kerneydelser. Vi vil naturligvis opfylde vores forpligtelse til at sørge for kremeringer med det høje etiske niveau, som hidtil har været kendetegnende for krematorierne, men udgangspunktet er tydeligt, at brændingsafgifterne skal dække alle udgifter, således at der ikke skal bruges ligningsmidler til krematoriedrift.

Hvordan undgår vi intern konkurrence mellem folkekirkelige krematorier?

Alle krematorier skal anvende det samme regneark til beregning af kremeringsafgiften, men internt må krematorier ikke aftale en pris. De forskelligartede bygningsforhold ville betyde, at der er store forskelle i prisen for installering af filteranlæg, og derfor ville kremeringsafgiften variere mellem ca. 3000 og 4100 i Roskilde Stift. Konkurrencen ville betyde at "kørelinjen" mellem to krematorier vil skubbe sig og det billige krematorium vil få endnu flere brændinger med følgende lavere pris – og omvendt. Det vil enten føre til lukning af et krematorium med deraf forgæves investering eller mere sandsynligt at provstiuvalget det pågældende sted vil give tilskud, og i begge tilfælde vil det betyde tab af ligningsmidler.

WWW.GMR.DK

Stama EcoMotion Truck
en verdensnyhed,
der kører på metanol
(kendt som træsprit)
Fåes med 2 x eludtag

Stama Multitruck
Diesel eller el drevet.
Hydraulisk tip
Fåes i bredden
80 eller 100 cm

Stama Minilæsser D330
Markedets mest
manøvredygtige minilæsser.
God stabilitet og meget lille
venderadius. Fåes fra 80 cm

GMR

groundcare equipment specialists

GMR-maskiner - Saturnvej 17 - 8700 Horsens - Tlf: 7564 36 11 - Fax: 7564 5320 - Mail: stensballe@gmr.dk

Beregninger viser, at selv når transporten indregnes vil et fælles krematorium reducere CO₂ – udledningen med 45 %. Billedet er fra Sverige – og illustrerer ikke den kommende transportmetode til Ringsted.

Hvordan forbereder vi os bedst på eventuelle fremtidige stramninger på miljøområdet?

De nuværende krematorier er alle placeret på kirkegårde, der ligger midt i byerne. I Slagelse er der eksempelvis få meter til villahaver, og miljømyndighederne stiller derfor store krav til f.eks. brændingstider og udslip. Ud over at kravene kan skærpes, så vil der fortsat være et usikkerhedsmoment om politikerne, f.eks. i en valgkamp kan blive afkrævet løfte om at flytte ”forurenende virksomheder” ud i erhvervsområder. Igen ville resultatet være mistede ligningsmidler.

Hvordan sikres den løsning der giver mindst CO₂ udslip?

Opvarmning og nedkøling af en ovn kræver megen energi, og længere drift vil derfor betyde en bedre udnyttelse og lavere udslip af CO₂. Beregninger viser, at selv når transporten indregnes vil et fælles krematorium reducere CO₂ – udledningen med 45 %.

Hvordan sikres alle borgere i regionen den billigste kremeringsafgift?

Anlægsbudgettet og driftsbudgettet for Fælleskrematoriet viser, at brændingsafgiften kommer til at høre til de laveste i Danmark og det bliver en ensartet lav takst for alle borgere. Det vil altså ikke blive dyrere for borgere på Vestlolland end for borgere i Roskilde by.

Hvordan sikrer vi den bedste uddannelse af medarbejdere og det bedste arbejdsmiljø?

Den nye teknologi med filteranlæg stiller nye og større krav til uddannelse af medarbejdere ved krematoriet,

og det vil betyde en stor udgift for et krematorium med en ovn, hvorimod medarbejdernes særlige viden udnyttes mere rentabelt ved flere ovne. Endvidere er det indlysende, at ny og pladskrævende teknik influerer på arbejdsmiljøet i gamle bygninger, der ikke er indrettet efter de nye forhold.

Disse enkle spørgsmål førte til, at vi midt i forberedelsen af filteranlæg på de lokale krematorier ændrede kurs og begyndte at tænke på et nyt fælles krematorium placeret centralt. Alle krematorier i Roskilde og Lolland-Falster stifter gik med i arbejdsgruppen, og der er nu udarbejdet et flot skitseprojekt, en smuk beliggende grund i et erhvervsområde i Ringsted er købt, og der er dannet et interessentskab der kan opføre og drive krematoriet.

Nu foreligger der et byggearbejde og vi forventer at medio 2012 vil det nye Fælleskrematoriet Sjælland og Lolland-Falster I/S være i drift. Samtidig nedlægges samtlige 7 krematorier i de to stifter samt Helsingør Krematorium, som har indgået en samarbejdsaftale med Fælleskrematoriet.

De enkle spørgsmål om den miljømæssige, økonomiske, medarbejdermæssige og fremtidsrettede bedste løsning førte frem til dannelsen af et fælles krematorium. Det har været et langt og krævende forløb, hvor der også skulle ændres i lovgivningen, men det er afgørende at de grundlæggende spørgsmål bliver stillet, og det er ud fra dem, at vi søger løsningen på problemerne.

PRISSTIGNINGER PÅ KIRKEGÅRDENE

Kirkegårdenes prispolitik har nogle steder været meget favorabel for medlemmer af folkekirken og knap så skarp som det var muligt for ikke medlemmer af folkekirken, men med den nye lov er der væsentlige forandringer på vej.

Jens Zorn Thorsen, jeztho@gmail.dk

Efterladte til borgere, der ved døden ikke er medlem af folkekirken, kommer i fremtiden til at betale mere for at stede deres kære til hvile. Ikke medlemmer af folkekirken kommer fremover til at betale den fulde pris for at blive begravet.

Jvf. Kirkeministeriet er priserne gennem de seneste år hævet væsentligt og svarer nu nogle steder til de faktiske udgifter. Det er tanken at priserne skal ensrettes i provstierne, hvilket også er sket adskillige steder ud fra en middelpriis antagelse, da der kan være forskelle fra især by til land (grundpriser m.m). Prisreguleringer er en udfordring til alle små som store kirkegårde til at dokumentere grundlaget for priserne og til at bringe priserne på præcist det niveau der svarer til de samlede driftsudgifter.

En hurtig høring rundt i landet viser at nogle provstier er langt fremme med nyberegninger af priser på begravelsesydelse. Beregninger som mange steder er foretaget efter grundige undersøgelser foretaget af diverse lønudvalg. Sammensætningen af udvalgene er ikke lovbestemt og varierer i sammensætningen. Typisk er der repræsentanter fra provstiuvalgene, menighedsrådene og kirkegårdene.

Ved fastsættelse af taksten for vedligeholdelse af gravstedet, skal prisen afspejle de faktiske omkostninger

Men provstiuvalget i det enkelte provsti kan beslutte, at det skal være billigere eller helt gratis for medlemmer af folkekirken at købe et gravsted og få foretaget gravearbejde. Anderledes forholder det sig med vedligeholdelsen af gravstedet. Der skal prisen afspejle de faktiske omkostninger.

De efterladte skal betale det, som vedligeholdelsen rent faktisk koster, hvis kirkegården skal stå for vedligeholdelsen. Hvis prisen var lavere end de faktiske omkostninger, vil det være urimeligt overfor den kunde, der selv passer sin ægtefælles grav, at vedkommende via kirkeskatten er med til at betale for vedligeholdelsen af nabogravstedet, som kirkegården står for. Og så er der fortsat den mulighed selv, helt gratis, at vedligeholde gravstedet.

Baggrunden for prisstigningerne er, at Kirkeministeriet vil af med det årlige underskud på 800 millioner, som driften af kirkegårdene giver for tiden. Derfor bliver det også dyrere for medlemmer af folkekirken at blive begravet i en kiste eller i en urne.

Det betyder, at taksterne for gravning, tilkastning og vedligeholdelse af gravstedet bliver forhøjet. Takststigningen sker i

Ved f.eks. gravning af en grav, sker takststigningen i henhold til gebyrloven. Det betyder, at kirken ikke må tjene på det

henhold til gebyrloven, og det betyder, at kirken ikke må tjene på det.

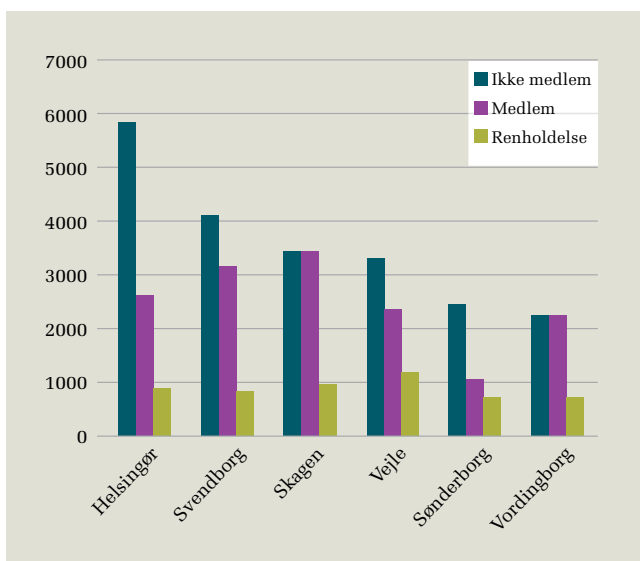
Godt en million danskere er ikke medlemmer af den danske folkekirke. Det svarer til knap 20 procent. I 2009 døde knap 55.000 danskere. Af dem blev 49.000 begravet eller bisat af en præst i folkekirken. Lad os beskedent antage at der i gennemsnit kan hentes kr. 500,- i udgifts dækning for hver begravelse/bisættelse i form af en prisforhøjelse, svarer det til et bidrag på kr.25 mill. eller 3% af kr.800 mill. Hertil kommer vores øvrige indtægtsområder.

I Slagelse og Skælskør Provsti er der et takstreguleringsudvalg, som har udarbejdet og anbefalet de nye reguleringer til de to provstiers provstiudvalg. Fra den 1. november sidste år, har Korsør Kirkegård så fulgt reguleringerne med visse modifikationer.

I Viborg Stift har der eksempelvis i flere år været et vel-fungerende takstudvalg for hele stiftet.

Hørsholm og Vejle kirkegårde har valgt at benytte sig af prisstigningerne til at ændre betalingsprocedurerne. I Hørsholm opkræves betalingen for grandækningen forud, da priserne hæves på en gang. I Vejle har priserne ligget højt i nogle år men i 2010 er betalingen for granpyntningerne blev opkrævet forud. For begge forvaltninger gælder at alle ydelser vil blive opkrævet forud i fremtiden. Konsekvensen har været en mærkbar men ikke katastrofal nedgang i antallet af granaftaler. Antallet af kunder som har opsagt de årlige faste aftaler ligger på ca.: 5% for Vejles vedkommende.

Begravelsespriserne udvalgte steder i landet i 2010:

Kilde: De respektive kirkegårdes hjemmesider.
Renholdelsespriserne er incl. moms. Hvor momsens ikke er oplyst er det taget for givet at prisen er incl. moms.

Det må konstateres at der er væsentlige forskelle og at ikke alle kirkegårde har hævet priserne til det fulde beløb endnu. Der er først og fremmest store forskelle på ikke-medlemspriserne på kistebegravelse, som afspejler de faktiske udgifter.

Men synes man at kirkegårde er blevet for dyre, er der mulighed for at få asken spredt over ud over havet. Et populært sted for tiden er fra sundbussen "Pernille" der sejler i fast rutefart mellem Helsingør og Helsingborg. Det viser sig at flere har benyttet sig af denne mulighed uden tilladelse og uden sans for vindretningens påvirkning af flyvende aske. I flere tilfælde er der fundet askerester m.v. på agterdækket. Metoden er lovlig men kræver en tilladelse af begravelsesmyndigheden og færgeselskabet.

Sundbussen "Pernille". Askespredning over åbent hav er lovligt, men kræver en tilladelse fra begravelsesmyndigheden – og i dette tilfælde også fra færgeselskabet.

EFTERSYN AF TEKNISKE HJÆLPEMIDLER

Selvom nogle arbejdsmiljø-regler er af ældre dato, er de af den grund ikke nødvendigvis forældet. Nogle regler på området revideres løbende og de vigtigste er revideret i 2008. Udover regelgrundlaget er der den praksis som Arbejdstilsynet udvikler løbende, men som ikke er nedfældet i regler endnu. Ulrik Hauger gennemgår her nogle af reglerne for eftersyn af tekniske hjælpemidler

Ulrik Hauger (ulrik@hauger.dk), Konsulent vedr. arbejdsmiljø

Krav om maskineftersyn og skriftlige checklister

I arbejdsmiljølovgivningen findes generelle regler for eftersyn og vedligeholdelse af tekniske hjælpemidler. (Bekendtgørelsen om anvendelse af Tekniske hjælpemidler). I disse regler stilles der også forskellige krav til den, som udfører eftersynet, bl.a. at han skal være "sagkyndig" eller "særlig sagkyndig"

Den "sagkyndige" (kan være en ansat) kan tjekke fx:

- Løvsugere
- Buskryddere
- Hækkeklippere
- Græsslåmaskiner

- Håndværktøj med strøm eller motor
- Stiger
- osv

Og skal have:

- Kendskab til maskinens/redskabets tekniske opbygning og funktion.
- De nødvendige instruktionsbøger, servicemanualer mv. til rådighed (skal anskaffes så du har dem på dansk).
- Kendskab til sikkerhedskrav og -funktioner for redskabet/maskinen, herunder hvordan afskærmninger og andet sikkerhedsudstyr fungerer samt kassere kritiske omponenter

AF-EL-TRUCKS

Lad A-Flensborg i Herning løse deres interne transportproblemer

Type EL-P-24

- Træk på bærehjul
- El-hydr. tip af lad
- Servicefrie batterier

Ny
48 Volt
motorteknologi

Type PM-PARK

- Handy og lille venderadius
- Robust og enkelt opbygget
- Kan også leveres med Honda benzinmotor.

- Miljøvenlig og lydløs
- Lad 90x150 cm. m/hængslede sider
- Større eller mindre typer leveres efter opgave

Kontakt os for yderligere oplysninger - demonstration uden forbindende

A. FLENSBORG HERNING MASKINFABRIK A/S
MØRUPVEJ 13 7400 Herning
Tlf. 97126300 Fax. 97221283 www.af-truck.dk

Du er sagkyndig, når du er i stand til at se at kabinettet er helt og uden revner, at en ledning er hel, uden brud eller revner, der er det lovpligtige hanstik på, at afskærmninger sidder korrekt, at dødemandsknapper virker efter hensigten og at du kan høre motoren kører korrekt, når den tændes

På stiger skal du kunne se, at vanger og trin er hele, uden brud eller skader, at sikkerhedskæder m.v. er hele og intakte og at de sidder korrekt, at stigens spyd eller gummidupper i bunden er hele og intakte

Ulovlig fastgørelse af håndtag

Den særligt "sagkyndige" (skal være en med særligt værktøj og uddannelse) skal bruges ved eftersyn af

- hejse-, løfteredskaber, spil og trykbeholdere som fx
- taljer
- løftestropper
- garageporte
- maskiner med hydraulik

og skal have:

- Samme kendskab som den "sagkyndige" og
- Særligt værktøj til trykprøvning, trækprøvning osv

Hvordan du kommer gang?

- Registrer dine maskiner i en logbog som nedenfor
- Saml alle betjeningsvejledninger/ brugsanvisninger sammen
- Du kan også selv udarbejde en liste over de ting på maskinen, der skal gennemgås og være i orden.

LOGBOG (er lovpligtig)

Maskine	Efterset d.	Bemærkninger	Initialer
Løvsuger	12/10 2010	OK	Uh
Hækkeklipper	12/10 2010	Skal have lovligt hanstik	Uh
Stangklipper	12/10 2010	OK	Uh
Skydestige	12/10 2010	OK	Uh
wienerstige	12/10 2010	Nye gummidutter købes	Uh

HUSK

Dagligt eftersyn laves på alle maskiner og redskaber inden de tages i brug! Elektrisk håndværktøj og kabeltromler – skal gennemføres 2 gange årligt

Betjeningsvejledningen giver svar om sikkerhed

I alle betjeningsvejledninger findes oplysninger om hvordan sikkerheden overholdes på dit hjælpemiddel. Følger du den beskrevne metode for den sikkerhedsmæssige gennemgang er du godt i gang. Alle hjælpemidler skal gennemgås efter leverandørens anvisning eller mindst én gang årligt.

TREBEN

Trebenene anvendes på mange kirkegårde til løft og manøvrering af gravsten såvel som optrækning af mindre buske, hækplanter m.v. Som løfteanordning for treben anvendes ofte en mekanisk kædetalje eller en rundsling – eller en løftestrop.

Lovligt treben monteret med talje

Tænk dig godt om:

- Ved brug og håndtering af trebenene er det vigtig altid at udvise agtpågivenhed
- Alt efter jordbunden kan det være nødvendigt med planker eller plader, så trebenet ikke synker i
- Du må max belaste trebenet med det maksimalt angivne antal kilo (det viste kan løfte 1.150kg)
- Køb et let af aluminium (det viste vejer 24kg)
- Anskaf et treben, der passer til dine opgaver – det viste er 2,5 meter højt
- Trebenet skal efterses før hvert brug af brugeren OG DU MÅ ALDRIG bruge det hvis et af benene er beskadiget og fx er bøjet let – så er stabiliteten væk og benet kan knække samme under belastning
- Brug kun lovligt indkøbt og efterset hjælpegrej som taljer eller stropper – begge dele skal efterses af et specialfirma, der kan trækprøve og belaste dem. De sørger

også for mærkning af grejet så det fremgår hvem, der har efterset det, hvornår det er sket og hvornår det skal ske næste gang.

- Trebenet skal efterses efter DSN A/S' anbefaling 1 gang årligt ved minimalt brug og ved hvis det bruges tit skal det være hvert ½ år. Det skal efterses af en kompetent sagkyndig person blandt andet fordi der kan blive tale om en belastningsafprøvning
- Taljen skal altid efterses af en særlig sagkyndig person – det vil sige en fra et eksternt firma – det samme gælder for løftestrop og rundslinger

Lovlig løftestrop og rundsling

Lovgrundlaget for brug, eftersyn m.v. af tekniske hjælpemidler:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 med senere ændringer (senest revideret i 2008)

Hejseredskaber og spil:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1101 af 14. december 1992 med senere ændringer (senest revideret i 2008)

Derudover findes der en række vejledninger, som du finder under Arbejdstilsynets AT-vejledninger gruppe B, der er målrettet mod konkrete maskiner og forhold

7.000 VARER - 1 LEVERANDØR

Dan-Sand

DSN A/S · TLF: 96 56 41 00 · E-MAIL: INFO@DANSAND.COM · WWW.DANSAND.COM

Plæneklippere med stort

NY

hvor det ergonomiske og flere af maskinens funktioner er forbedret.

GRAMMER sæde med ARMLÆN kan leveres med **VARME** i sæde og ryglæn.

Det traditionelle PTO håndtag er udskiftet med et nyt elektro-hydraulisk system der styres ved hjælp af en kontakt.

GIANNI FERRARI PLÆNEKLIPPERE

Markedets absolut bedste opsamlermaskiner

Vi står gerne til rådighed for yderligere oplysninger eller en demonstration

ATCO DANMARK
WIKEL HANSEN

Østerbyvej 23, Gamborg, 5500 Middelfart
tlf. 64 40 30 18 – fax 64 40 36 12

E-mail: atco@atcodanmark.dk – www.atcodanmark.dk

ASSISTENS KIRKEGÅRDS 250-ÅRS JUBILÆUM

I November 2010 kunne Assistens Kirkegård i København fejre sit 250-års jubilæum. Det blev markeret med et arrangement på Københavns Rådhus og udgivelsen af jubilæumsbogen "Assistens 250".

Stine Helweg, Kirkegårdsvejleder, Center for Kirkegårde

Fotograf: P. Wessel. Vist med tilladelse fra Center for Kirkegårde.

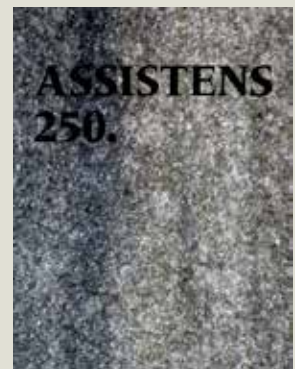
Lørdag den 6. november 2010 fyldte Assistens Kirkegård i København 250 år. Det blev markeret ved et stort jubilæumsarrangement i Københavns Rådhus' festsal mandag den 8. november. Her var politikere, embedsmænd og ansatte mødt op for sammen med andre indbudte "med aktier" i kirkegården - journalister, arkitekter, kunsthistorikere, billedhuggere, kirkegårdskollegaer og andre, der gennem årene har bidraget til Assistens Kirkegård på forskellig vis - at fejre den meget runde fødselsdag. Teknik- og Miljøborgmester Bo Asmus Kjeldgaard bød velkommen, og herefter holdt kirkegårdschef Flemming Tschuriloff en tale, der endte i tak og blomsteroverrækkelse til blandt andre samtlige ansatte på Assistens Kirkegård. Festlighederne inkluderer også buffet (herunder de legendariske rådhuspandekager) samt levende musik af komponisten Kuhlau, der nu i snart 180 år har ligget begravet i kirkegårdens gravsted nr. A-97.

Ved jubilæumsarrangementet kunne Center for Kirkegårde samtidig præsentere den officielle jubilæumsbog "Assistens 250". Bogen er en over 1000 sider tyk publikation, der først og fremmest er kulminationen på mere end 25 års arbejde med at registrere Assistens Kirkegårds ca. 2000 bevaringsværdige gravmæler. Foruden et flere hundrede sider langt katalog over disse gravmæler samt en masse kort over, hvor på kirkegården de befinder sig, rummer bogen fotograf P. Wessels smukke billeder af sten og vegetation. Desuden har historiker Bjørn Westerbeek Dahl og dr. phil. Kirsten Lindberg bidraget med artikler om kirkegårdens topografi, bygninger og mure, begge krydret med mange interessante illustrationer og historisk kortmateriale. Bogen rummer desuden en både

overordnet og afdelingsvis gennemgange af kirkegårdens historiske, nutidige og fremtidige anvendelse foruden 50 mindre artikler om udvalgte gravsteder skrevet af kirkegårdsvejleder Stine Helweg.

Med fyldige registre over kendte personer, kunstnere, støberier, donatorer og forfattercitater på gravmælerne vil enhver kunne finde sin egen vej ind i det enorme, kulturhistoriske materiale, som gravminderne på Assistens Kirkegård udgør. Og med det ligeledes omfangsrige kortmateriale kan man også finde vej på selve kirkegården. Jubilæumsbogen vejer godt 2 kilo, hvilket vel er i overkanten til, at man uden videre slæber den med i felten, men den tåler vind og vejr og er trods vægten og et i øvrigt højt æstetisk niveau også tænkt som en brugsbog.

"Assistens 250" er redigeret af gravminderegistrator Marianne Linnée Nielsen og kirkegårdsvejleder Stine Helweg og udgivet af Center for Kirkegårde med støtte fra en række fonde. Bogen koster 500 kroner og kan købes med dankort på Bispebjerg Kirkegårds kontor, Frederiksborgvej 125, 2400 København NV. Kontoret har åbent dagligt mellem 9 og 14.

(Foto: P. Wessel, Tekst: Stine Helweg, Center for Kirkegårde.)

SAMARBEJDETS ÆDLE KUNST

En præst som daglig leder? En grænseoverskridende tanke for mange kirkegårdsledere – men i Hadsund-Vive pastorat fungerer det godt. Landsognet Vive (560 indb.) og bysognet Hadsund (4900 indb.) er gået sammen i ét pastorat. Alle ansatte inkl. de 3 præster har både Vive og Hadsund som arbejdssteder.

Jens Dejgaard Jensen, jdj@hvejsel.eu

Ledelse i praksis: de ansattes eventuelle tvivl om arbejdsopgaverne løses ved det ugentlige møde med den daglige leder. Og de får respekt for hinandens roller i arbejdet for kirken.

Vi skal hjælpe hinanden

”Jeg håber det gode samarbejde med sognepræst Erik Bang som daglig leder kan vare mange år endnu”, udtaler Kurt Borup, kirkegårdsleder. Modellen med en fælles leder for alle ansatte i pastoratet har nu fungeret i snart 3 år – og ikke alle var helt med på ideen fra begyndelsen. Kurt Borup fortsætter: ”Man skal være indstillet på at samarbejde og hjælpe hinanden. Og jeg mener vi alle er med nu, ikke mindst efter vi har været af sted et par dage, hvor vi arbejdede med værdier og visioner for vort arbejde.”

En travl lørdag

Hver torsdag formiddag mødes de ansatte i menighedscentret i Hadsund. Der er dækket op med kaffe,

Erik Bang er sognepræst i Vive-Hadsund pastorat samt daglig leder for personalet.

rundstykker, frugt og grønt. Snakken går om løst og fast indtil kopperne er fyldte, så lægger provst Carsten Bøgh Pedersen ud: ”Vi får en travl lørdag i Vive: der er bisættelse kl. 10 og vielser kl. 12.30 og 14.”

Lars, der skal fungere som kirketjener, har endnu ikke prøvet alle kirkelige handlinger ude i Vive. Lars stiller mange spørgsmål, som besvares – og hans bekymringer om stor travlhed og kort tid mellem de kirkelige handlinger besvares med tilsagn fra Linda, kirkesangeren, og Carsten: ”Vi hjælper hinanden med blomsterne og hvad der ellers skal ordnes”. Erik Bang, daglig leder, indskyder stilfærdigt at 1½ time mellem de kirkelige handlinger er et vilkår.

Rundbordssamtale

Erik Bang lader hver enkelt komme til orde, om der er noget nyt eller andet. Kirkegårdens personale fortæller om nogle problemer med at passe Vive fra Hadsund – ”Vi kunne godt bruge en trailer – vi har jo ingen når Kurt har ferie”. Erik lover der vil blive taget fat på problemet på menighedsrådsmødet i aften, for selvfølgelig er det ikke holdbart at være afhængig af en privat trailer.

Inge, sekretær, har problemer med at høre telefonen, hvis hun går ud i køkkenet eller ned i kælderen. Erik giver grønt lys til anskaffelse af en trådløs telefon, hun kan tage med sig. Og således kommer alle til orde, i en stemning af opmærksomhed og respekt for hinandens arbejde i de to kirker. Efter en times tid går alle tilbage til deres arbejde.

Den daglige leder

Erik Bang fortæller: ”Vi har 2 menighedsråd, men fælles personale for begge sogne. Vi havde en situation, hvor vi skulle bruge både ny organist og ny kirkesanger i begge sogne – og det var nærliggende at lade den samme person udfylde stillingen begge steder, da vi i reglen har forskudte tjenester. Senere har vi også slået driften af de to kirkegårde sammen under vores kirkegårdsleder. Og jeg blev daglig leder for dem alle”. Carsten Bøgh Pedersen indsky-

der: ”Erik er også leder for pastoratets præster, selv om jeg som provst er hans foresatte”. De to herrer ler gemt, den ordning har de tydeligvis ingen problemer med.

Hvilken rolle har menighedsrådets kontaktperson?

Erik Bang: ”Der er valgt en fælles kontaktperson for de to sogne. Og hendes rolle er at være min sparringspartner, f.eks. ved nyansættelser. Men jeg er ansvarlig for al personale-administration – løn, ansættelsesbreve osv.”

Jeres personalemøde gav det indtryk, at der er en høj grad af fælles vilje og indbyrdes hjælpsomhed?

”Vi mødtes alle sammen et døgn her i foråret, hvor vi bl.a. arbejdede med værdier og visioner, det mener jeg har sat sine spor”, fortæller Erik Bang.

” – det er en utaknemlig urias-post for et menighedsrådsmedlem med et aktivt arbejdsliv uden for kirken at skulle agere arbejdsgiver for en række ansatte, med alt hvad det indebærer, og det må også ofte være utilfredsstillende for de ansatte at have en så fjern leder.” (fra blogindlæg af Mogens Mogensen på www.religion.dk)

www.kiba.dk

Grillo

Græsmaskiner

FD 1500
Markedets største og meste effektive maskine til opsamling af græs og løv 4 WD. 900L græsbeholder med høj tip.

FD 280
Klipper med opsamler til mindre og mellemstore arealer. Hvor god opsamlingssevne og smidighed er et krav.

Bee Fly
Effektiv og særdeles manøvredugtig maskine for opsamling af græs og løv. Fås i flere variationer og størrelser.

Bee Fly L
En professionel maskine med komfort og driftsikkerhed i topklasse. Flere muligheder for valg af klippebord.

KIBA

PARKMASKINER

Skolevej 30 · Drastrup
8960 Randers SØ · info@kiba.dk
Tlf. 70 25 00 20 · Fax 70 25 00 30

Hansen & Kiilsholm

Når man klipper græs med Walker Mower opnår man et klipperesultat nær det perfekte. Desuden kan du reducere din klippetid med ca. halvdelen i forhold til en almindelig havetraktor. Bygget til professionelt brug.

Kontakt os for en uforpligtende demonstration.
Det er ikke til at tro på før man har oplevet det. Derfor tilbyder vi demonstration af Walker Mowers, så du kan opleve hvordan en Walker Mower arbejder: hurtigt og perfekt med eller uden opsamler. Robust, driftsikker og gennemprøvet konstruktion.

Walker forhandles hos:

Leo Rosendal a/s
Røllikevej 17 - 9310 Vodskov - Tlf. 98293222

HN Maskiner
Ballerumvej 104, Brønd - 7700 Thisted - Tlf. 96170555

Kolding Have og Park Maskiner ApS
Merkurvej 27c - 6000 Kolding - Tlf. 75568566

Sonderborg Skov-Park & Have ApS
Grundtvigs Alle 178 - 6400 Sonderborg - Tlf. 74434050

Hansen & Kiilsholm
Skibhusvej 51 - 5000 Odense C - 66117532

Elite Service
Sortevej 25 - 8543 Hornslet - Tlf. 86156302

Sivertsen a/s
Høgevej 7 - 3400 Hillerød - Tlf. 48240411

Ring 20237532 hvis du ikke kan finde en forhandler i dit område. Så kommer vi til dig og laver en uforpligtende demonstration.

Skibhusvej 51 • 5100 Odense C • 66 11 75 32

www.hansen-kiilsholm.dk - mbh@hansen-kiilsholm.dk

LENE HALKJÆR JENSEN

I 13 år har jeg været kirkegårdsleder i Humlebæk. Jobbet har budt på mange udfordringer – både på det faglige og på det menneskelige plan. Det er en spændende opgave at udvikle 2 meget forskellige kirkegårde – og at få det til at ske i et godt samarbejde med menighedsråd og medarbejdere.

Lene Halkjær Jensen – lene.bladet@mail.dk

Humlebæk Sogn har 2 kirkegårde. Den ældste – Humlebæk – blev taget i brug i 1868 og ligger mellem Strandvejen og Øresund. Arealet er i alt ca. 2,8 ha, uden mulighed for udvidelse. Torpen Kirkegård er fra 70'erne og ligger mere fredeligt lidt inde i landet med et areal på 3,9 ha. Humlebæk Sogn har ca. 9.500 indbyggere og der foretages omkring 100 nedsættelser pr. år, hvoraf knap 10 % er kistebegravelser. Kun 5-6 % bliver nedsat på Torpen Kirkegård.

Til at passe kirkegårdene er ansat 3 anlægsgartnere på fuld tid, en planteskolegartner i 9 mdr. og en sommerhjælper i 4 mdr. På kontoret er ansat en medarbejder på 30 t./uge, som fører både kirkegårdens og kirkekassens regnskab.

Humlebæk Kirkegård er anlagt på skråningerne omkring en sø, der oprindeligt blev udgravet til krigshavn i starten af 1800-tallet. Netop søen og skråningerne giver kirkegårdens fantastiske smukke og atypiske særpræg. Det er også en medvirkende årsag til en af de spændende udfordringer, som det er at skabe plads til de efterspurgte urnegrave indenfor nogle fastlagte rammer. Rammerne udgøres af en kirkegård, der for en stor dels vedkommende er anlagt på store og små niveauopdelte terrasser, hvor størrelsen er beregnet til kistegrave. Det atypiske har haft en vis indflydelse på de

Lene på én af de mange store sten, der blev brugt ved omlægning af en afdeling på Humlebæk Kirkegård i 1999-2000.

Kapellet på Torpen Kirkegård

Humlebæk Kirkegård med broen over Kirkegårdssøen.

 PROFIL > LENE HALKJÆR JENSEN

omlægninger, der er sket på kirkegården. De er nok ikke sket i overensstemmelse med nugældende praksis for anlæg af kirkegårde. Kig forbi og døm selv!

Torpen Kirkegård rummer helt andre udfordringer. Den er – i modsætning til Humlebæk Kirkegård – pandekageflad. Dele af den er anlagt på en forhenværende statsministers mødding – og det faktum er der mange af de ældre ”humlebækkere”, der ikke har glemt...

Smukt og fredeligt ligger kirkegården i udkanten af Humlebæk, men den er ikke populær. Den har ikke øresundsudsigt eller egen sø og bliver mest brugt til hundeluftning og begravelse af dem, der ikke har haft bopæl i sognet. Der er nemlig begrænsninger på adgangen til Humlebæk Kirkegård. Udfordringen består i at udvikle Torpen Kirkegård til et attraktivt alternativ til den pladsmæssigt betrængte Humlebæk Kirkegård.

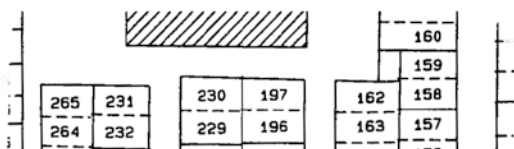
Jeg blev ansat i Humlebæk i 1997 med en baggrund som Planteskoletekniker, samt lidt ledelseserfaring fra et job som driftsleder på Ørting Forstplanteskole. Ellers havde jeg primært arbejdet som gartner på forskellige planteskoler og havecentre. Det var et tilfælde, at det lige blev Humlebæk Kirkegård: Træt af arbejdstiderne i et Havecenter, søgte jeg på alle de jobs, der indebar et mere børnevenligt arbejdsliv.

At jeg er blevet hængende i Humlebæk er nok også et tilfælde – set i bakspejlet kunne det lige så nemt være blevet anderledes. Som nyansat og uden nogen form for erfaring med

kirkegårde og det kirkelige system overhovedet, måtte jeg i starten støtte mig en del til menighedsrådets daværende formand og kontaktperson. De var begge en god hjælp og uden deres støtte, havde jeg sikkert hurtigt opgivet jobbet som kirkegårdsleder igen. For det kan være nogle store udfordringer, man møder på de folkekirkelige kirkegårde: Samarbejdet med skiftende menighedsråd, svære budgetforhandlinger og samarbejdet med kirkens øvrige ansatte – for nu blot at nævne nogle få eksempler på noget af det, der let kan gå helt galt. Med den nuværende struktur er der god grobund for konflikter på kryds og tværs mellem kirkens forskellige personalegrupper og menighedsrådet, hvis der ikke er fokus på samarbejdet og der sørges for et højt informationsniveau.

Kirkegårdens personale har i en periode arbejdet intensivt med at forbedre det psykiske arbejdsmiljø på kirkegården. Det har givet nogle gode redskaber til at tackle de situationer, der altid vil opstå når flere mennesker skal arbejde tæt sammen, og det har betydet at de – i modsætning til tidligere – ikke udvikler sig til konflikter. Jeg tror at den primære grund til at det har virket så positivt her, har været at alle har deltaget og har læst, lært og øvet sig på de samme metoder. Det har givet en fælles forståelse af, hvordan vi alle kan bidrage til et bedre arbejdsmiljø. Det gode arbejdsmiljø har været med til at øge både produktiviteten og trivselen på kirkegården. Jeg tror også at alle på kirkegården er blevet bedre rustet til at håndtere fremtidige forandringer på en positiv måde.

Kirkegårdskort

- Opmåling
- Korttegning med EDB
- Informationssystemer
- Fremtidssikring
- Rådgivning
- Nummerering
- Protokoller

Landinspektørcentret A/S

Nygade 46, 7400 Herning, Tlf. 97 123688

Glemmer du...

En ældre dame ringer til kirkegårdskontoret og præsenterer sig omhyggeligt med navn, telefonnummer, adresse og postnummer: Hun vil gerne have oplyst hvornår hendes mands gravsted udløber. Kirkegårdslederen spørger til gravstedets nummer. Det kan den ældre dame desværre ikke huske. Kirkegårdslederen - der helst ikke vil indrømme sin svigtende koncentration under den lange præsentation - spørger derefter om den afdøde mands navn, hvortil svaret lyder: ”Jamen kæreste ven, det er jo så lang tid siden at han døde, så det kan jeg da virkelig ikke huske...”

TEATERFORESTILLINGER PÅ SVENDBORG ASSISTENS – KIRKEGÅRD

Det er ”et kærkomment afbræk i den daglige trummerum” og ”man møder andre spændende mennesker end ellers”, skriver Kirkegårdsinspektør Tommy Christensen om succes'en med teaterforestillinger på Svendborg assistens – kirkegård.

Tommy Christensen (tc@svendborg-kirkegaarde.dk)

De i alt ca. 50 medvirkende i årets forestilling fortæller en historie om Svendborg og sydfynboer i perioden 1350 – 2010.

For fjerde gang siden første forestilling i 2003 ved Svendborg by's 750 års jubilæum blev der i Svendborg festdage i august 2010 spillet teater på Svendborg assistens – kirkegård. Som ved tidligere forestillinger var manus og instruktion lagt i hænderne på Teaterchef og journalist Marianne Kjær.

Konceptet som vi kalder ”LIVET DER VAR ENGANG” er blevet endog meget populært på Sydfyn. Ideen med at lade de døde stå op af graven og fortælle Deres historie er blevet fantastisk modtaget, det er lokal kulturhistorie serveret på en meget let fordøjelig og charmerende måde. Der bliver spillet torsdag, fredag og lørdag i festdagene med 2 forestillinger hver dag og der har været udsolgt alle gange. Som altid er det i stor respekt for det og dem vi fortæller om når vi stiller os op og fortæller personskildringer og historie på denne måde og at der gemmer sig mange spændende historier rundt omkring på kirkegården kan der ikke herske tvivl om, det er blot et spørgsmål om at kende disse.

Forestillingen i 2010 ”Livet der var engang 4” med undertitlen ”mellem himmel og jord”, er en dramatiseret fortælling om Svendborg og sydfynboer 1350 – 2010. Dette års spil handlede om tro og tolerance (eller somme tider mangel på samme) overfor dem der bryder normerne. De som kom ude fra med gode, nye og anderledes ideer og

livssyn. De gudelige forsamlings brud med statskirken med fare for liv og lemmer. De som blev rugesteder for valgmenigheder og frikirker osv.

I samarbejde med Svendborg Fritids Teater inviterer Svendborg kirkegårde til disse forestillinger hvor 50 aktører, kor og orkester i fortælling og musik giver et tidsbillede af Svendborg og omegn. Der etableres 2 scener på kirkegården, en til første akt og en til anden akt. Der er plads til 100 siddende gæster pr. forestilling og smukkere kulisser skal man lede længe efter.

Budgettet på disse forestillinger ligger omkring 150.000 kr., penge som findes via Fonde og i Svendborgs erhvervs- liv. Forestillingerne bebyrder således ikke kirkegårdens budget, men kirkegårdsbestyrelsen er ved hjælp af deres positive holdning til ideen meget medvirkende til at det kan lade sig gøre.

Som kirkegårdsinspektør er noget sådant et kærkomment afbræk i den daglige trummerum og jeg har indtryk af at kirkegårdenes ansatte også synes at det er spændende, og der er endda nogle som har roller i forestillingen. Dem som ikke er på rollelisten har praktiske opgaver feks. i cafeen, garderobe og lign. Man møder andre spændende mennesker end ellers, unge og gamle i et unikt samarbejde og man lærer sin kirkegård og by at kende på en fantastisk interessant måde.

Svendborg assistens-kirkegård danner rammen om teaterforestillingen "mellem himmel og jord". På rollelisten ses både aktører fra Svendborg Fritids Teater og nogle af kirkegårdens ansatte.

Kirkegårdsleder til Farum Kirkegårde

Farum Menighedsråd søger ny kirkegårdsleder til Farum Kirkegårde til tiltrædelse 1. april 2011. Farum Kirkegårde betragtes som bykirkegård. Arealet er knap 22.000 m² fordelt på den gamle kirkegård ved Farum Kirke og den nye, Trelleborg-inspirerede kirkegård, der er anlagt i 1970 på præstegårdsjorderne i umiddelbar tilknytning hertil. Inden for de nærmeste år forventes gennemført en udvidelse i form af en skovkirkegård på et areal ned mod Farum Sø. Farum Sogn tæller ca. 19.000 indbyggere. Der foregår ca. 130 begravelser eller bisættelser om året.

Kirkegårdslederen

- har ansvaret for den daglige drift og udvikling af kirkegårdene
- er leder for de ansatte på kirkegårdene, p.t. 6 gartnere og en kirkegårdssekretær
- har opgaver i forbindelse med begravelser og urnenedsættelser
- står for kontakt til kirkegårdens brugere, leverandører og samarbejdspartnere
- refererer til kirkegårdsudvalget og sognets administrationschef.

Vi forventer at vores nye kirkegårdsleder

- har en uddannelse som enten gartner, jordbrugsteknolog, parkdiplom TPD, skov- og landskabsingeniør, hortonom eller lignende
- har erfaring med ledelse
- har erfaring med driftsstyring af grønne områder
- har sans for budgetlægning og økonomistyring
- har sans for god betjening af kirkegårdens brugere
- har lyst til at udvikle den særlige kirkegårdskultur, som findes i Farum
- er vant til at anvende IT

Stillingen er klassificeret som tjenestemandslignende i lønramme 31, begyndelsesløn/trin 40 svarende til kr. 352.054,- samt et særligt tillæg på kr. 4.718,38 p.a. Du er velkommen til at henvende dig for at aftale et besøg for at danne dig et indtryk af arbejdspladsen og mulighederne og opgaverne på Farum Kirkegårde.

Yderligere oplysninger om stillingen samt stillingens regulativ kan fås ved henvendelse til administrationschef Johanne Møller Sørensen (44 34 02 43) eller formand for kirkegårdsudvalget Marianne Kirchhoff (44 95 62 83)

Ansøgningsfrist: 2. februar kl.12.00

Ansættelsessamtaler forventes at finde sted 8. og 10. februar

Ansøgning vedlagt kopier af eksamensbeviser og dokumentation for faglig uddannelse sendes til Farum Kirkekontor, Stavnsholtvej 25, 3520 Farum eller gerne pr. mail til jms@farumsogn.dk Se også

www.farumsogn.dk

Kirkegårdsleder ved Ringe Kirke

Stillingen som kirkegårdsleder ved Ringe Kirke er ledig til nybesættelse pr. 1. februar 2011, da vores nuværende kirkegårdsleder fratræder for at gå på pension.

Vi søger en kirkegårdsleder med følgende kvalifikationer:

- Positiv holdning til folkekirken
- Faglig uddannelse som gartner, jordbrugsteknolog, hortonom eller lign.
- Ledelseserfaring
- Erfaring med budgetlægning og regnskab
- Kendskab til kirkegårdsdrift
- Flair for god og seriøs betjening af kirkegårdens brugere både i skrift og tale
- Fortrolig med EDB

Vi kan tilbyde et spændende og alsidigt job på en veldrevet kirkegård, hvor hovedopgaverne omfatter:

- Løbende udvikling og vedligeholdelse af kirkegården
- Etablering af plejeplaner
- Daglig ledelse af personalet på kirkegården
- Regnskab, budget og øvrige administrative opgaver i relation til kirkegårdens drift
- Kontakt til kirkegårdens brugere
- Tilsyn med sognets øvrige bygninger
- Samarbejde og sparring med kirkegårdsudvalget

Ringe Sogn har 6500 indbyggere, 8 ansatte på fuld tid og 2 på deltid. Kirkegården er på 37.370 m² og har ca. 4000 gravpladser. Der er ansat 2 gartnere på fuld tid og 2 på deltid. Mandskabs- og kontorfaciliteter findes.

Menighedsrådet lægger vægt på at vores nye kirkegårdsleder har interesse i moderne kirkegårdsdrift og kirkegårds-kultur og er parat til at gå ind i opgaverne i et konstruktivt samarbejde med kirkegårdsudvalget og kirkens øvrige personale.

Stillingen er en fuldtidsstilling (37t pr. uge) og ansættelse sker på tjenestemandsvilkår. Stillingen er klassificeret i lønramme 31 for tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken. Ansøgere med baggrund som hortonom vil blive foretrukket.

Ansøgning med relevante oplysninger og referencer sendes til Menighedsrådet for Ringe Sogn v/formanden Marianne K, Rasmussen, Gestelevvej 18, 5750 Ringe. Ansøgningsfristen udløber den 10. feb. 2010. Der vil blive holdt ansættelsessamtaler i uge 7.

Regulativ og yderligere oplysninger kan fås hos formanden, Marianne K. Rasmussen, tlf. 62621589 eller E-mail: marsv@post.tele.dk eller hos kontaktpersonen, Ejner Jensen, tlf. 62622309 eller Email: kejensen@dlgmail.dk.

KALENDEREN

6.- 12. februar 2011:

Kursus på Løgumkloster Højskole

Den levende kirkegård. Kirkegårdsanlæg og – kultur på landet og i byen. Kurset afholdes i samarbejde med Landsforeningen af Menighedsråd og henvender sig både til kirkegårdens ansatte og medlemmer af menighedsrådet. Tilmelding til Løgumkloster Højskole. Se mere på www.lkhojskole.dk

7.-9. marts 2011:

Administrationskursus på Vissenbjerg Storkro

FDK afholder administrationskursus for ledere og administrativt personale. Se mere på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk

16. marts 2011:

Kirkegårdskonferencen på Hotel Nyborg Strand

Se mere herom i bladet. Tilmelding senest d. 1. marts på www.sl.life.ku.dk/kurser

29. - 31. marts 2011:

Lederkursus på Vissenbjerg Storkro

FDK afholder lederkurset "Lederen og medarbejderne" (modul 2). Se mere på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk

7.-10. april 2011:

Studietur til London

Foreningen for Kirkegårdskultur arrangerer en rejse til London, hvor emnet selvfølgelig er besøg på nogle af byens mest spændende kirkegårde. Nærmere oplysninger tilsendes foreningens medlemmer, og når noget nyt foreligger, vil det også fremgå af foreningens hjemmeside, www.kirkegaardskultur.dk

24.-26. august 2011:

Have & Landskab

Den grønne fag-udstilling Have & Landskab afholdes på Selandia-CEU i Slagelse.

5.-7. september 2011:

Årsmøde for FDK og DKL

Årsmødet i 2011 afholdes på Best Western Golf Hotel i Viborg.

6.-7. oktober 2011:

Nordisk Lederseminar i København

Nordisk Forbund for Kirkegårde og Krematorier afholder et seminar, der er målrettet til ledere indenfor kirkegårdsforvaltninger og krematorier i Norden. Seminaret afholdes på Hotel Imperial i København. Nærmere oplysninger tilsendes foreningens medlemmer, når det endelige program er fastlagt.

Highgate Cemetery

"London's most wonderful place to be dead" i følge Lonely Planets's guide.

Highgate Cemetery er en af de spændende kirkegårde, som man kan besøge på Foreningen for Kirkegårdskulturs rejse til London i april måned.

(foto: Jens Dejgaard Jensen)

Fuchs og AVANT® staldkat

Årlig besparelse på flere hundrede arbejdstimer!!

- DANMARKS MEST FLEKSIBLE MINILÆSSER....
Over 100 forskellige redskaber på lager.

Priser fra kr. 85.000,-

Se også vores store udvalg af brugte maskiner på www.sorring-maskinhandel.dk

Snekost

Rendegraver

Rotorklipper

Hækkeklipper

Trailer

Løvsuger

Kom til Sorring og se alle modellerne og det store redskabsprogram. Vi har det hele på lager. Du får selvfølgelig din kørsel godtgjort når du køber en maskine.

SORRING MASKINHANDEL A/S - JYLLAND/FYN: Tlf.: 86 95 75 22 - SJÆLLAND/ØERNE Tlf.: 59 65 60 37

www.sorring-maskinhandel.dk info@sorring-maskinhandel.dk

KORT NYT

1

Unge svigter a-kassen

Unge under 30 år satser på at de hurtigt finder et nyt job, hvis de bliver arbejdsløse. En anden grund til den manglende interesse er, at kendskabet til a-kassen er begrænset. En beregning foretaget af FTF-A viser, at kun 34 % af arbejdsstyrken under 30 år er medlem af en a-kasse, mens 85 % af arbejdsstyrken over 30 år er medlem af en a-kasse. Mange unge er ikke klar over hvad konsekvensen kan være, hvis de bliver arbejdsløse og ikke er medlem af en a-kasse.

Kilde: FTF-A.

Hele artiklen kan ses på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk under Tidsskriftet KIRKEGÅRDEN.

2

Arbejdstilsynet skal spare 20 millioner

Indenfor Arbejdstilsynet skal der skæres 60 stillinger væk, svarende til ca. 9%. I en af tilsynskredsene er alle juristerne allerede rejst til andre job!

For folkekirkens arbejdspladser betyder det, at Arbejdstilsynet vil gennemføre færre screeninger og de vil være sværere at få ud til fx at kigge på det psykiske arbejdsmiljø.

Kilde: Ulrik Hauger, ulrik@hauger.dk

Hele artiklen kan ses på FDK's hjemmeside www.danskekirkegaarde.dk under Tidsskriftet KIRKEGÅRDEN.

3

To markante personligheder holder op.

Den tidligere formand og næstformand for DKL - Claes Foghmoes og Flemming Tschuriloff - går på pension. Claes var om nogen initiativtageren til Danske Krematoriernes Landsforening blev dannet i 1982, og arbejdede forbilledligt for foreningen i 25 år. Det er i høj grad hans fortjeneste at DKL er blevet en anerkendt medspiller på krematorie- og kirkegårdsområdet. Clases "krematorie- og kirkegårdsnekrolog" fortjener sin helt egen artikel ved en senere lejlighed, her skal blot nævnes at hans og Birgittes efternavn har været verdensberømt i vores kredse i mange år. Claes har efter aftale med sin kirkegårdsbestyrelse valgt at gå meget tidligt på pension, og det er der jo kun at ønske ham tillykke med.

Flemming var i en længere årrække næstformand i DKL. Samtidig var han chef for kirkegårdene og krematorierne i København, og fik derigennem indplaceret de kommunale forvaltninger i foreningen. Flemming er, som Claes en personlighed, der har bidraget til at DKL f.eks. har sit nuværende logo, og at DKL har den status som de har. Flemming stopper i København med udgangen af 2010 og ønskes også tillykke med denne beslutning. Man kan roligt sige at Claes og Flemmings afgang slutter en æra. At det så falder sammen med den nye fremtid for landets krematorier, må bero på en tilfældighed. Af Tom Olsen, Danske Krematoriernes Landsforening og Center for Kirkegårde, København

4

NFKK

NFKK (Nordisk Forbund for Kirkegårde og Krematorier) har nu fået deres egen fælles hjemmeside www.NFKK.eu. Formålet med foreningen er dele erfaringer på tværs af de nordiske lande; Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Det er meningen at man vil udbygge denne hjemmeside med bl.a. kurser, møder og andre aktiviteter som NFKK tilbyder til sine medlemmer. Der bliver pt. arbejdet aktivt på at lave et ledelses seminar i København i oktober 2011, der vil komme mere om det senere. Ligeledes bliver der arbejdet på den kommende Nordiske kongres i Ålesund i 2013.

5

FDK's hjemmeside

Siden bliver forsat opdateret, både med kurser, studieture, nye leverandører, en litteraturliste og links til nyttige sider som alle kirkegårdsfolk har brug for. Som noget helt nyt bliver der nu også lagt lidt billedserier ud fra studieture og årsmøder. Fremover kan man også finde artikler m.m., med relation til nogle af de emner, der har været omtalt i KIRKEGÅRDEN.

6

Velkommen til nye kolleger

Susan Skovbjerg Jensen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. oktober 2010 på Give Kirkegård

Morten Jacobsen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. oktober 2010 på Nordborg Kirkegård

Anders Dolberg Clausen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. november 2010 på Lemvig Kirkegård

Anne Borggaard er tiltrådt som kirkegårdsleder den 1. november 2010 på Korsør Kirkegård

Jens Dejgaard Jensen er tiltrådt som Kirkegårdsleder den 1. november 2010 ved Silkeborg Kirkegård og Krematorium

Signe Skovgaard er tiltrådt som centerchef den 1. januar 2011 i Center for Kirkegårde i København.

Kirkegårdskonferencen 2011

Den 16. marts 2011, Hotel Nyborg Strand

At bevare værdierne i en tid med forandring

Kirkegårdene rummer mange værdier som kulturhistoriske anlæg, rum for sorg, grønne anlæg og arbejdspladser. Samtidig ændrer begravelsesmønstre og kirkegårds-kultur sig, og budgetterne strammes. Man er nødt til at prioritere og måske overveje at samarbejde med andre.

Årets kirkegårdskonference sætter derfor fokus på kirkegårdens værdier: Hvordan kan man bevare og udvikle i en tid med store forandringerne? Indlæggen indeholder både teoretiske og praktiske overvejelser. Konferencen giver blandt andet eksempler på samarbejde mellem provstier samt mellem sogne og mellem kirkegårde. Kirkeministeriet præsenterer sine overvejelser. At bevare og udvikle bliver belyst i forhold til kulturhistorie, bygninger, landskab og arbejdsmiljø. Konferencen ser også på, hvordan man motiverer til forandringer og sætter fokus på kirkegårdens træer, som trues fra flere sider.

Firmaudstilling på Kirkegårdskonferencen 2011

I forbindelse med Kirkegårdskonferencen 2011 er det for første gang muligt for leverandører til kirkegårdssektoren at erhverve sig en firmastand.

Landsforeningen af Menighedsråd, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere og Skov & Landskab inviterer hermed Kirkegårdens leverandører til at deltage på Kirkegårdskonferencen på Nyborg Strand den 16. marts 2011. Der vil maksimalt blive 10 firmastande.

Pris 7.500 kr. ekskl. moms inkl. deltagelse på konferencen for 1 person.

Kontakt Seniorrådgiver Palle Kristoffersen, Skov & Landskab, pkr@life.ku.dk eller mobil 21 22 80 09.

Sted

Hotel Nyborg Strand

Pris

1.100 kr. ekskl. moms

Tilmelding

Tilmeldingsfrist den 1. marts 2011. Tilmelding på www.sl.life.ku.dk/kurser

Spørgsmål angående tilmelding kan rettes til Anette Bechmann-Dam på tlf. 9627 2235 eller ab@visitherning.com

Yderligere oplysninger hos seniorrådgiver Palle Kristoffersen på tlf. 3533 1791

Arrangører

Konferencen arrangeres i et samarbejde mellem Landsforeningen af Menighedsråd, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere og Skov & Landskab, Københavns Universitet

Se hele programmet på www.sl.life.ku.dk/kurser

KIRKEGÅRDSKONFERENCEN FYLDER SYV ÅR

Tilde Tvedt, Skov & Landskab

Kirkegårdskonferencen er en solid tradition. Hvert år siden 2005 har den samlet cirka 400 gravere, kirkegårdsledere, menighedsrådsmedlemmer og andre, der interesserer sig for kirkegårdene.

En af dem er Peder Lundby, kirkegårdsleder på Vejlbj Kirkegård uden for Århus. Han kalder selv kirkegården for "en lille bykirkegård", men alligevel er der seks ansatte. Kirkegården betjener tre sogne med i alt 20.000 indbyggere, og derfor er der mange kirkelige handlinger. Peder Lundby er flittig gæst på kirkegårdskonferencen, fordi det giver mulighed for at være på forkant. Konferencen kommer rundt om mange forskellige emner og giver nye vinkler på det daglige arbejde. Han sætter især pris på blandingen af deltagere. "Det er ikke så tit, at de her grupper samles på tværs, og det hæver udbyttet, at folk har forskelligt udgangspunkt," mener Peder Lundby.

Han følges selv til konference med Peter Bjerregaard, der er formand for kirkegårdsudvalget i Vejlbj. "På konferencen hører han om kirkegårdsområdet på første hånd, i stedet for at måtte 'nøjes' med mine udlægninger på møderne i menighedsrådet," siger Peder Lundby.

Lige nu er Peder Lundby meget optaget af arbejdet med nye takster og kunne godt tænke sig, at de kom til diskussion på årets konference. Det ville gøre udfordringerne mere tydelige for menighedsrådene, vurderer han.

Bag kirkegårdskonferencen står Landsforeningen af Menighedsråd, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere og Skov & Landskab på Københavns Universitet. Se programmet for årets konference på www.sl.life.ku.dk/kurser.

Tidsskriftet 'KIRKEGÅRDEN'

Udkommer 6 gange årligt i samarbejde mellem FDK – Foreningen af Danske Kirkegårdsledere og DKL – Danske Krematoriers Landsforening

Oplag: 1.000 stk.
Abonnement: Kr. 300,- pr. år

Kontakt:

Lene Halkjær Jensen,
Humlebæk Kirkegård
Tlf. 2624 7228 – Fax 4919 1142
E-mail: lene.bladet@mail.dk

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere

Formand:

Klaus Frederiksen, Garnisons Kirkegård
Tlf. 3542 7951 - 39679173
E-mail: klaus@garnisonskirkegaard.dk

Sekretariat:

Vagn Andersen, Hørsholm Kirkegård
Tlf. 4586 0584 - Fax 45 86 41 57
E-mail: kantor@danskekirkegaarde.dk

Se mere på www.danskekirkegaarde.dk

Danske Krematoriers Landsforening

Formand:

Allan Vest, Hjørring Kirkegård
Tlf. 9890 0555 – 2178 0367
E-mail: allan@hjoerringkirkegaard.dk

Sekretariat:

Hanne Ring
Tlf. 2068 9492
E-mail: admin@dkl.dk

Fagkonsulent:

Ernst Jensen, Vibevej 19, 8240 Risskov
Tlf. 8617 4512 – Fax 8617 4775
E-mail: ernst.jensen@dkl.dk

Se mere på www.dkl.dk

DEN NYE REDAKTION

1: Lene Halkjær Jensen har været kirkegårdsleder i Humlebæk siden 1997. Hun er uddannet som planteskoletekniker og har tidligere arbejdet i et havecenter, frøfirma og forskellige planteskoler i Danmark og New Zealand.

2: Jens Dejgaard Jensen er for nylig tiltrådt som kirkegårdsleder ved Silkeborg Kirkegårde og Krematorium. De foregående 18 år var han kirkegårdsleder i Hurup Thy. Han er endvidere medlem af bestyrelsen i Foreningen for Kirkegårdskultur.

3: Jens Zorn Thorsen er Kirkegårdsleder og uddannet Landskabsarkitekt. Ansat ved Vejle Kirker og Kirkegårde siden 1989. Har tidligere været ansat ved private tegnestuer og kommuner. Senest Haderslev Kommune. 52 år.

4: Asger Christensen er assistent på Hørsholm Kirkegård, hvor han har været ansat siden 1982. Han startede som gartner og er senere blevet assistent.

5: Tommy Christensen har været ansat som Kirkegårdsinspektør ved Svendborg Kirkegård siden 1996. Han har arbejdet med det grønne område siden 1971 bl.a. som Kommunegartner, underviser og slotsgartner. Tommy Christensen er medlem af bestyrelsen i Danske Krematoriernes Landsforening.

6: Jørn Skov har været Kirkegårdsleder ved Tønder Kirkegård siden 2004. Han har tidligere været ansat som leder ved Hedeselskabet og Arborea Dania. I en periode på 7 år var han indehaver af Krogager Planteskole.

